

sygn. akt I A Cz 1445/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościółek

Sędziowie : SSA Władysław Pawlak

SSA Jerzy Bess

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2013 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. Z. – pełnomocnika Komitetu Wyborczego Wyborców (...)

przy uczestnictwie Komisarza Wyborczego w N., Przewodniczącej Gminnej Komisji Wyborczej w G., Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej numer 2 w R.

stanowiącej protest wyborczy przeciwko ważności wyborów uzupełniających do Rady Gminy G.

w przedmiocie zażalenia J. W. (1)

na postanowienie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 19 czerwca 2013 roku sygn. akt I Ns 111/13

postanawia

oddalić zażalenie.

sygn. akt I A Cz 1445/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 czerwca 2013r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu stwierdził nieważność przeprowadzonych w dniu 28 kwietnia 2013 r. wyborów uzupełniających do Rady Gminy G., a nadto wygaśnięcie mandatu J. W. (1). Postanowił także ponowić postępowanie wyborcze począwszy od sporządzenia protokołu głosowania przez Obwodową Komisję Wyborczą numer 2 w R.. Orzeczenie bez uzasadnienia w tej sprawie doręczono J. W. (1).

Zażalenie na to postanowienie złożył kandydujący w wyborach J. W. (1).

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 19 czerwca 2013r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu odrzucił zażalenie J. W. (1).

W motywach orzeczenia wskazał Sąd I instancji, że w świetle art. 439 § 4 kodeksu wyborczego na orzeczenie sądu okręgowego, o którym mowa powyżej zażalenie przysługuje wnoszącym protest wyborczy, komisarzowi wyborczemu, przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej lub jego zastępcy. Składający zażalenie nie jest osobą legitymowaną do jego złożenia. Krąg uprawnionych do jego złożenia jest zamknięty, a wynika to

z treści art. 393 § 1 kodeksu wyborczego, który stanowi, że sąd okręgowy rozpoznaje protesty wyborcze w postępowaniu nieprocesowym z udziałem komisarza wyborczego, przewodniczących właściwych komisji wyborczych lub ich zastępców. Są to przepisy szczególne w stosunku do rozwiązań zawartych w kodeksie postępowania cywilnego, który

w art. 510 § 1 kpc stanowi, że zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania. Pogląd taki – zdaniem Sądu I instancji - wspiera także to, że w poprzednio obowiązującej Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw z dnia 16 lipca 1998 r. (Dz.U. Nr 176 poz. 1190 ze zm.) w art. 61 ust. 2 szerzej określano krąg uprawnionych do złożenia zażalenia wprost wymieniając wśród nich również zainteresowanego. Obecna regulacja pomija zainteresowanego wśród osób do tego uprawnionych. Zawężenie kręgu uprawnionych było więc działaniem celowym. Wykładnia historyczna przemawia zatem przeciwko przyznaniu legitymacji załacemu.

W związku z powyższym orzekł Sąd Okręgowy na podstawie art. 370 kpc w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na postanowienie złożył J. W. (1) zarzucając naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, a szczególności;

- art. 379 § 5 k.p.c. przez pozbawienie strony możliwości obrony swych praw, polegające na wydaniu postanowienia na posiedzeniu niejawnym z zaniechaniem sporządzenia i doręczenia uczestnikowi uzasadnionego postanowienia;

- art. 517 k.p.c. przez sporządzenie i doręczenie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, które nie spełnia wymogów określonych w przepisach;

- art. 370 k.p.c. w zw. z art. 368 k.p.c. przez odrzucenie zażalenia pomimo, że spełniało wszystkie warunki przewidziane dla pism procesowych, a także przepisy szczególne przewidziane dla apelacji.

Na tych podstawach domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Apelacyjny zważył;

istota zaskarżonego rozstrzygnięcia wyraża się w pozostawieniu bez merytorycznego rozpoznania zażalenia uczestnika J. W. (1), którego praw dotyczy zaskarżone przez niego postanowienie z dnia 10 czerwca 2013r. poprzez przyjęcie, że nie jest on legitymowany do jego złożenia z uwagi na treść art.393 § 1 kodeksu wyborczego.

Zaskarżone postanowienie z dnia 19 czerwca 2013r wraz z uzasadnieniem wydane zostało na posiedzeniu niejawnym i zalega na kartach 43 i 44 akt.. W dniu 27 czerwca 2013r. odpis postanowienia wraz z pouczeniem doręczono J. W. (1) (k.57 akt) od którego złożył zażalenie w dniu 4 lipca 2013r.

Należy stwierdzić, że stan akt sprawy nakazywałby przyznać załacemu rację, że doręczenie postanowienia nastąpiło z uchybieniem przepisów procedury, skoro dowód doręczenia przesyłki sądowej odebranej przez J. W. (1) w dniu 27 czerwca 2013r. nie zawiera potwierdzenia faktu, że poza postanowieniem doręczono mu także uzasadnienie opisanego postanowienia sądowego. Okoliczność ta, z kolei mogłaby usprawiedliwiać zarzut naruszenia prawa procesowego i uznanie, że błędne doręczenie nie wywołało skutków prawnych dla zaskarżenia postanowienia, gdyby w świetle obowiązujących przepisów J. W. (1) służyły uprawnienia procesowe do zaskarżenia orzeczenia sądowego z dnia 10 czerwca 2013r. Zauważenia wymaga także, że brak prawidłowego doręczenia przesyłki sądowej (nie jest trafna teza skarżącego, że zaskarżone postanowienie nie zostało uzasadnione) nie skutkuje zawsze nieważnością postępowania. Brak właściwego doręczenia orzeczenia sądowego czyni tę czynność prawnie nieskuteczną i w konsekwencji, co do zasady zapewnia zachowanie przez stronę praw dla dokonania oczekiwanej przez prawo czynności z pominięciem wadliwej czynności i po właściwym jej wykonaniu przez sąd. Stąd też, co do zasady należałoby akta sprawy niniejszej zwrócić sądowi I instancji w celu dokonania prawidłowej czynności doręczenia przesyłki J. W. (2).

W ocenie Sądu Apelacyjnego przeciwko takiemu postępowaniu przemawia wyjątkowa sytuacja związana z przedmiotem postępowania, którego rozstrzygnięcie związane jest z zagadnieniem publicznoprawnym dotyczącym ważności wyborów i uprawnień procesowych skarżącego.

Należy stwierdzić, że celem postępowania sądowego jest wydanie na podstawie przepisów prawa orzeczenia sądowego rozstrzygającego określone żądanie związane z konkretnymi faktami przedstawionymi przez uprawnione podmioty. Z kolei celem postępowania odwoławczego jest zbadanie prawidłowości rozstrzygnięcia sądu I instancji.

Istota postępowania zażaleniowego wywołanego czynnością J. W. (2) jest wspólna zarówno dla orzeczenia z dnia 10 jak i 19 czerwca 2013r. i łączy się z odpowiedzią na pytanie; czy w sądowym postępowaniu dotyczącym protestu wyborczego z żądaniem stwierdzenia nieważności wyborów do władz samorządowych gminy, kandydujące osoby są uczestnikami postępowania z prawem zaskarżania orzeczeń sądowych.

Przesądzenie tej kwestii jest decydujące dla podjętych w sprawie czynności procesowych przez Sąd I instancji.

W tym zakresie zważył Sąd Apelacyjny co następuje:

Stosownie do art. 83 § 2 kodeksu wyborczego zasady wnoszenia protestów i tryb ich rozpatrywania, a także orzekania o ważności wyborów określają przepisy szczególne kodeksu. Rozwiązanie to, a także publicznoprawna specyfika żądań związanych z materią rozstrzyganą przez sąd nakłada na organy powinność ścisłej wykładni obowiązujących przepisów. Regulacja ta zawarta została w odniesieniu do wyborów samorządowych w gminach w art.82 § 1 i art.392 i następnym kodeksu wyborczego. Ustawodawca w przepisach tych określił nie tylko tryb postępowania (nieprocesowy), skład sądu (trzyosobowy i zawodowy) ale i krąg uczestników. Wynika z tej regulacji, że podmiotami uprawnionymi do występowania w sprawach dotyczących protestów wyborczych w ramach których stwierdzana jest ważność wyborów są : wnoszący protest, a także komisarz wyborczy, przewodniczący właściwych komisji wyborczych lub ich zastępcy (art. 393§ 1 kodeksu wyborczego). Analogiczny krąg podmiotów został określony w § 4 art. 393 kodeksu wyborczego dla wniesienia zażalenia na postanowienie w przedmiocie protestu. Regulacja ta wyklucza osobisty udział w tym postępowaniu kandydata na radnego. Stwierdzenie to oznacza, że osobie tej nie przysługuje legitymacja dla wniesienia zażalenia na postanowienie w sprawach dotyczących ważności wyborów.

Złożoność procesu wyborczego i związanych z nim ograniczeń czasowych wymagających usprawienia różnych procedur około wyborczych, nakłada na właściwe organy zapewnienie sprawności działania w kręgu podmiotów zajmujących się powierzonym im zadaniem publicznoprawnym. W tym zakresie ustawodawca powierzył powinność ochrony praw skarżącego kandydata : komisarzowi wyborczemu i właściwym komisjom wyborczym oraz sądowi i nie ma podstaw dla rozszerzenia powyższego kręgu na podstawie przepisów postępowania cywilnego (jak to oczekuje skarżący, które to przepisy ze swej istoty łączą się z rozstrzygnięciem spraw o charakterze cywilnym por. art. 510 k.p.c., a zagadnienia publicznoprawne stanowią wyjątek w regulacji kodeksu postępowania cywilnego). W tym kontekście za usprawiedliwione uznać należy stanowisko Sądu I instancji, że kandydatowi w wyborach samorządowych (podobnie jak i innym podmiotom nie wymienionym we wskazanym wcześniej przepisie art. 393 kodeksu) nie przysługuje prawo złożenia zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego uwzględniające protest. W tym kontekście i dla wykazania zbieżności dorobku orzecznictwa sądowego (w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym) z powyższym poglądem wskazać należy na postanowienie Sądu Najwyższego związane z postępowaniem wieczysto księgowym. Wynika z niego, że apelacja wniesiona przez osobę nienależącą do kręgu osób wymienionych w art. 626¹ § 1 k.p.c. podlega odrzuceniu (por. orzeczenie SN z dnia 24 czerwca 2004 r., II CZ 46/04, niepubl.).

Pozostałe zarzuty zażalenia są chybione, gdy się zważy, że art.370 k.p.c. upoważnia sąd do odrzucenia apelacji na posiedzeniu niejawnym, a nadto fakt, że przyczyną odrzucenia zażalenia nie były kwestie związane z formą pisma procesowego.

Mając to wszystko na uwadze uznał Sąd Apelacyjny zażalenie J. W. (1) za bezzasadne i orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.